

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Næringskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

14/787-

06.06.2014

Prop. 106 S (2013-2014) Jordbruksoppgjøret 2014

Det vises til brev av 28.05.14 og 04.06.14 med spørsmål fra Næringskomiteens leder, representanten Geir Pollestad fra Senterpartiet, til Prop. 106 S (2013-2014) Jordbruksoppgjøret 2014 og til avtalen mellom Høyre, FrP, KrF og Venstre om jordbruksoppgjøret 2014. Først besvares spørsmålene i brev av 28.05.14, deretter besvares spørsmålene i brev av 04.06.14.

- *Hvor stor andel av årsverkene vil ligge over og under en inntektsutvikling på 3,5 %*
 - a) *Totalt?*
 - b) *Fordelt på produksjonstyper?*
 - c) *Fordelt på fylker?*
 - d) *Fordelt på bruksstørrelse for hhv. korn, sau, melk, storfe?*

Spørsmålet forutsetter egentlig at det finnes beregnet utslag for alle de 42.500 jordbruksbedriftene vi har, med all den variasjon som foreligger i ytelse, avlinger, drift, kostnader, arealbruk m.v. Slikt datamateriale finnes ikke. Avtalepartene er enige om å bruke Budsjett-nemndas referansebruk for å beregne utslagene av fordelingen i et jordbruksoppgjør. Systemet dekker ikke alle produksjoner og heller ikke alle bruksstørrelser som det finnes eksempler på i praksis.

Både i Prop. 106 S og i avtalen mellom partiene, er det gjennomført en viss utflating av strukturprofilen og prioritering av ordninger som stimulerer økt produksjon i tilskuddsordningene. I tillegg gir målprisøkninger større inntektsvekst per årsverk for større enn for mindre bruk, fordi de har større produksjon per årsverk, jf. også utslaget på referansebrukene i kravet fra Jordbrukets forhandlingsutvalg. Generelt vil utflating av strukturprofilen i

tilskuddsordningene omfordele noe midler fra relativt mange mindre bruk, til potensielt større økninger for færre og større bruk, som til dels er vesentlig større enn gjennomsnittet. Et flertall av *brukene* vil derfor komme ut under gjennomsnittet i fordelingen. Det vises likevel til svaret på et senere spørsmål, hvor Statistisk sentralbyrå har beregnet at 48 pst. av *brukene* har et totalt arbeidsomfang på over 1 årsverk (inkl. jord-, hage-, skogbruk og tilleggsnæringer), mens 81 pst. av *årsverkene* utføres på disse brukene.

Referansebrukssystemet er mest omfattende for melkeproduksjon. I Prop. 106 S har NILF beregnet et utslag for gjennomsnittsbruket på 8.300 kroner, inkl. prognosert kostnadsvekst i 2015. Det er imidlertid i den beregningen ikke tatt hensyn økt produktivitet. I Budsjett-nemndas utredning nr. 2 framgår det at slike bruk har en gjennomsnittlig vekst på 7.800 kr/årsverk. Om lag 63 pst. av brukene har under 24 kyr, men bare om lag 35 pst. av kyrne er på slike bruk.

- *Hvor mye mer budsjettmidler må tilføres for at årets oppgjør blir på samme nivå i inntektsutvikling som fjorårets oppgjør?*

Fjorårets oppgjør skulle legge til rette for en inntektsvekst på 10 ½ pst., eller 31.000 kroner per årsverk fra 2013, før oppgjør, til 2014 (fordelt med 11.000 i 2013 og ytterligere 20.000 i 2014). Det var på forhandlingstidspunktet i fjor 12.000 kroner mer enn prognosen for andre grupper. Svaret er avhengig av om spørsmålet gjelder samme prosent som i fjor, samme nominelle kronebeløp, eller like mye mer enn andre grupper som i fjor.

Departementet har lagt til grunn at spørsmålet refererer seg til samme nominelle kronebeløp, altså 31.000 kroner (vel 10 pst. i år). Med de prognosene som ligger til grunn for utviklingen i faktorer som ikke er avtalebestemt i Prop. 106 S, ville det kreve en ramme for årets oppgjør på 1075 mill. kroner, altså 925 mill. kroner mer enn i Prop. 106 S. Det ville være tilstrekkelig å øke bevilgningen med 825 mill. kroner, ut over nivået i Prop. 106 S, fordi en slik ramme ville øke verdien av jordbruksfradraget med om lag 100 mill. kroner. I årets oppgjør vil 31.000 kroner, nominelt, være 13.300 kroner mer enn prognosen for andre grupper (gitt 3,3 pst. for andre grupper i 2014).

- *Hvilke utslag vi fjerningen av tidligpensjonsordningen ha?*

Departementet viser først til at i avtalen med V og KrF er tidligpensjonsordningen videreført. En avvikling av ordningen ville evt. ha betydd at det ikke ville bli tatt inn nye brukere i ordningen fra 2015, mens de som allerede er inne i den (890 personer i alt), ville mottatt sine ytelser som avtalt. Ordningen har fått avtagende bruk og betydning. Mange bønder har annet arbeid og oppfyller ikke vilkåret for å motta tilskuddet, og muligheten til å ta ut fleksibel alderspensjon har redusert betydningen av tidligpensjonsordningen i jordbruket. Noe av hensikten med ordningen var å stimulere noe tidligere formell overdragelse av gårdsbruk, og en avvikling ville antagelig ha utsatt overtagelsestidspunktet i enkelte tilfeller. Forslaget om avvikling av ordningen må ses i sammenheng med Regjeringens ønske om å prioritere budsjettstøtten til ordninger som stimulerer produksjon, at jordbruksavtalens virkemidler skal

forenkles, at bønder er selvstendig næringsdrivende og at dette er en særordning som bare jordbruket har.

- *Hvordan kommer et gjennomsnittets melkebruk ut i de ulike områder?*

Referansebruk nummer 15-21 gir en illustrasjon på utslagene for gjennomsnittets melkebruk i ulike områder. Utslagene er gjengitt nedenfor, både for regjeringens forslag i Prop. 106 S og iflg. avtalen med partiene.

Beregnet helårsvirkning på referansebruk med melk av pris- og tilskuddsendringer, inkl. kostnadsendringer til 2015. Kroner per årsverk.

	Års- verk	2014 før oppgjør	Prop 106 S	Avtalen med partiene	Endring fra Prop 106 S
15 Melk. 26 årskyr, Østlandets flatbygder	2,07	359 700	9 700	12 300	2 600
16 Melk. 22 årskyr, Østl. andre bygder	1,92	343 300	10 000	12 300	2 300
17 Melk. 34 årskyr, Agder/Rogal. Jæren	1,84	395 600	16 600	19 000	2 400
18 Melk. 20 årskyr, Ag./Ro. andre bygder	1,70	309 200	7 700	10 200	2 500
19 Melk. 22 årskyr, Vestlandet	1,93	311 000	6 600	8 900	2 300
20 Melk. 26 årskyr, Trøndelag	2,06	331 100	11 700	13 700	2 000
21 Melk. 23 årskyr, Nord-Norge	1,95	343 600	17 400	19 400	2 000

- *Hvilke utslag vil statens tilbud gi for et kombinasjonsbruk som har en gjennomsnittsproduksjon av sau og gjennomsnittsproduksjon av melk?*

Et gjennomsnittsbruk med melk har 24 melkekyr og gjennomsnittsbesetningen for sau i kombinasjon med andre dyreslag er 53 vinterfødrede sauer, iflg. produksjonstilskuddstatistikken. Referansebrukene, som avtalepartene er enige om å bruke til å vurdere utslag av fordelingen i et jordbruksoppgjør, inneholder ikke slike bruk. Et gjennomsnittets melkebruk vil kunne få en inntektsvekst på 8.300 kr/årsverk iflg. Prop. 106 S og 10.700 kr/årsverk iflg. NILFs beregning på grunnlag av avtalen med partiene. Disse tallene er eksklusive produktivitetsøkning. Sauebrukene i referansebrukssystemet er større enn 53 vinterfødrede sauer, og grunnlagsmaterialet har derfor ikke tall for effekt for disse, inkl. kostnadsøkning m.v.

Hvis en gjennomsnittlig kombinasjonsbesetning med sau legges til på et gjennomsnittlig melkebruk, vil effekten av økt bunnfradrag for foretaket og utflating av arealtilskudd være tatt ut i utslaget for melkebruket. Et kombinasjonsbruk vil ha større grovfôrareal enn bruket med bare melk, og iflg. både Prop. 106 S og avtalen med partiene, vil dette arealet i sone 5 få et økt arealtilskudd på 135 kr/daa.

Når det gjelder utflatingen av husdyrtilskuddet for sau, og overføring av midler til kvalitets-tilskuddet til lammeslakt, er struktureffekten av dette noe større i Prop. 106 S enn i samarbeidsavtalen. Men økningen i bevilgning til tilskudd til lammeslakt er om lag 100 mill. kroner større enn reduksjonen i bevilgningen til husdyrtilskudd til sau. Utslaget av

omleggingen vil være avhengig av antall lam som får kvalitetstilskudd per slakt, men også mindre sauebruk vil tjene på omleggingen, med en normal ytelse.

Generelt vil det være sånn at dersom strukturprofilen i tilskuddene flates ut ved å flate ut profilen i husdyrtilskuddene, vil de som kombinerer små besetninger av flere dyreslag tape mer enn de som har større besetning av ett dyreslag. Det må likevel ses i sammenheng med at i dag vil bruk med tre dyreslag hente ut strukturprofil i tre husdyrtilskudd, selv om de drives som én enhet.

- *Hvor mange årsverk mener departementet trengs før et bruk kan kalles heltidsbruk?*

Departementet har ikke noen klart avgrenset definisjon på hva som kan kalles et heltidsbruk. Det kan være en rimelig forståelse at bruk med ressursgrunnlag til å gi fulltidssysselsetting til én person kan kalles heltidsbruk. På mange bruk med ett årsverk og oppover vil likevel arbeidet bli utført av flere personer, enten innenfor familien eller som innleid arbeidskraft.

- *Med bakgrunn i svaret over: Hvor mange heltidsbruk finnes i Norge og hvor stor andel av brukene utgjør dette?*

Statistisk sentralbyrå har, med utgangspunkt i Landbruksundersøkelsen i 2013, beregnet at 48 pst. av brukene har et arbeidsomfang på over ett årsverk (1845 timer) når alt arbeid i jord-, hage-, skogbruk og tilleggsnæringer regnes med. Det var beregnet ut fra et totaltall på 42.800 enheter, som er noe lavere enn Budsjettnemndas tall på 43.500 for 2013. Årsaken til avviket var manglende data i SSBs undersøkelse. I SSBs beregning hadde altså vel 20.700 bruk over ett årsverk, når hele bredden av brukets ressurser var regnet med.

- *Hvilke økonomiske besparelser mener departementet de foreslåtte forenklingstiltakene vil gi for henholdsvis forvaltningen og næringen?*

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 802 til skriftlig besvarelse, også fra representanten Pollestad. Der ble samtlige forenklingsforslag gjennomgått og redegjort for.

Der sies det blant annet: *"Det er ikke mulig å gi en tallmessig oversikt over utslag på ressursbruken i næringen og forvaltningen knyttet til alle enkeltelementer i forslagene. Derfor vil denne gjennomgangen i hovedsak inneholde en verbal omtale av forenklingsgevinsten."*

Forenklingsforslagene vil samlet sett innebære betydelig forenklinger både for næringen, i departementet, i Statens landbruksforvaltning, hos fylkesmennene og i kommunene. For næringen vil mye av gevinsten bestå i enklere regler å forholde seg til, og større frihet til å utnytte ressursgrunnlaget. Enklere regelverk gir også mindre arbeid for forvaltningen. Samtidig er det også et behov for å forbedre arbeidet med de eksisterende ordninger, ikke minst når det gjelder kontroll.

- *Er det tiltak i departementets forslag som vil gi merarbeid for landbruket*

Departementets forslag i Prop. 106 S (2013-2014) til endringer i virkemidlene over jordbruksavtalen inneholder forslag om færre satsintervaller, færre ordninger og færre restriksjoner for næringen. Det er vanskelig å se at noe av dette i seg selv kan gi merarbeid for næringen.

- *Hvor mye betaler norske bønder samlet sett for leie av kvote?*

Kvoteteleie foregår privat, men inngåelsen av nye leieforhold må rapporteres til landbruksforvaltningen. Forvaltningen får informasjon om størrelsen på inngåtte leiekontrakter og løpetiden til leieforholdet, men ikke pris. Det foreligger derfor ikke en oversikt over hva norske melkebønder betaler samlet sett per år for leie av kvote. Videre er mange samdrifter i realiteten kvoteteleie. Hvordan man i disse tilfellene betaler for leie av kvote vil variere, og er ikke noe det offentlige har oversikt over.

En del av aktørene leier melkekvote gjennom de nettbaserte tjenerne melkekvoter.no og melkebors.no, men det antas at dette utgjør en svært liten andel av total utleide melkekvoter. I 2013 var 163 108 381 liter kvote leid ut, der 48 700 302 liter var nye leieforhold for 2013. På melkekvoter.no ble 1 302 702 liter leid ut i 2013 til en snittpris på 0,42 kroner per liter, dvs. 0,8 % av totalt antall liter som var utleid i 2013.

- *Legger regjeringen opp til mulighet for å drive samdrifter på tvers av fylkesgrenser? Kan for eksempel to bønder fra Vest-Agder og Rogaland drive samdrift i Rogaland og ta med kvoten fra Vest-Agder inn i samdriften?*

Ettersom en samdrift i realiteten er å regne som et hvilket som helst annet foretak som produserer melk på flere kvoter, finnes det ikke gode grunner til å behandle samdrifter og andre bruk forskjellig innenfor det samme regelverket. Ved å avvike det særskilte regelverket for samdrifter, som foreslått i Prop. 106 S, vil samdrifter bli behandlet likt som alle andre landbruksforetak som driver med melkeproduksjon, dvs. at man kan produsere på kvoter tilhørende landbrukseiendommer innenfor samme produksjonsregion.

I dag kan en samdrift hente kvotegrunnlaget sitt innenfor en radius av 17 kilometer fra driftssenteret, uten hensyn til eventuelle fylkesgrenser. Dersom eksisterende samdrifter benytter kvote fra et annet fylke enn der driftssenteret ligger, tar departementet sikte på at disse får beholde denne muligheten. Samdrifter som etablerer seg etter at endringene i kvoteforskriften trer i kraft vil imidlertid måtte forholde seg til produksjonsregionene på lik linje med andre typer melkeproduksjonsforetak, jf. ovenfor.

- *Hvor mye er det beregnet at kornarealet i Norge vil øke med de rammevilkårene som det legges opp til for kornproduksjonen?*

Kornproduksjonen i Norge var sterkt økende fra 1970 til 1991, da det norske kornarealet var på sitt høyeste. Fra 1991 og fram til 2013 har kornarealet vært fallende og blitt redusert med totalt om lag 750 000 dekar. I perioden 2005-2013 ble kornarealet redusert med 11 pst. eller

350 000 dekar. Fra 1999 til 2013 har samlet jordbruksareal gått ned med ca 5 pst., hvorav 3 pst. kan knyttes til forbedret registrering som følge av overgang til digitale kart.

De økonomiske rammevilkårene, priser og tilskudd, for kornproduksjonen i årets jordbruksoppgjør er fastsatt etter en rekke avveininger av ulike hensyn.

Et verdikjedeperspektiv er lagt til grunn når kornprisene er fastsatt. Førkornprisene må fastsettes i avveininger mellom lønnsomhet i førkornproduksjonen på den ene siden og hensynet til kostnadene i husdyrholdet på den andre siden. Matkornprisene må fastsettes i avveininger mellom lønnsomhet i matkornproduksjonen sett opp mot hensynet til konkurransesituasjonen for bakerbransjen.

Det er ikke mulig å beregne utslag på størrelsen av kornarealet som følge av rammevilkårene for kornproduksjonen i årets oppgjør alene. Jordbruket består av selvstendig næringsdrivende som selv har et betydelig ansvar for sin egen inntekt. Offentlige myndigheter kan i realiteten bare gi jordbruket inntektsmuligheter gjennom de rammebetingelsene som utformes.

- *I følge tall fra Budsjettnemnda har inntektene i landbruket fra 2006 til 2014 økt fra 162.000 til 305.500 kr/årsverk. Hva ville inntekten i 2014 vært om man hadde hatt prosentvis lik utvikling som andre grupper i samme periode?*

Rent matematisk, og forutsatt at jordbrukets inntekter kunne styres på samme måte som lønsmottageres inntekt, ville en inntekt på 162.000 kroner ha økt til 228.100 kroner i 2014, med samme årlige prosentvise vekst som i gjennomsnittslønnen for lønsmottagerne. Da ville jordbruket ha hatt samme inntektsandel som i 2006, og Budsjettnemndas tall viser at jordbruket har hatt en nivåheving ut over lik prosentvis vekst.

Men jeg minner om at Stortingets flertall flere ganger har sluttet seg til at Totalkalkylen for jordbruket av flere grunner ikke er egnet til å måle inntektsnivå i jordbruket. Det framgår også av Meld. St. 9 (2011-2012), som ble lagt fram av Regjeringen Stoltenberg 2: *"Totalkalkylen er imidlertid av flere grunner ikke egnet til å måle absolutt inntektsnivå i jordbruket."*

- *Hvilke tiltak ligger inne i proposisjonen for å redusere kostnadene i næringen?*

De viktigste tiltakene er at det legges til rette for at brukerne kan utvide produksjonen. Det legger til rette for bedre utnytting av kapitalutstyret og lavere kostnader per produsert enhet. Det vil over tid bety at det samlede volumet vil bli produsert med lavere totalkostnader enn uten en slik endring. Det framgår av Regjeringens politiske plattform at tak som begrenser brukernes tilpasningsmuligheter skal heves. Det er også en del av avtalen med samarbeidspartiene om oppgjøret.

Jeg vil også peke på at i oppgjøret er det brukt 50 mill. kroner til å prisnedskrive norsk korn, slik at økte målpriser ikke skal gir dyrere råvarer til mel og kraftfôr. Norsk jordbruk og hele matsektoren er på mange områder i konkurranse med import og økt matproduksjon forutsetter at konkurransekraften forbedres, ikke minst av hensyn til norske forbrukere.

- *Hvor mye er det lagt til grunn at økningen i dieselaavgiften bidrar til med i økte kostnader for næringen?*

Økt mineraloljeavgift ble gjennomført fra 1. januar 2014. Full årsvirkning av avgiftsøkningen ligger derfor allerede inne i kostnadene i Budsjettmyndens materiale for 2014. Iflg. Budsjettmyndens Utredning nr. 1 – Jordbrukets totalregnskap, økte jordbrukets kostnader til oljebaserte energiprodukter med om lag 130 mill. kroner fra 2013 til 2014. Det inkluderer volumendring, avgiftsøkning og andre prisendringer, men på grunn av fall i elektrisitetskostnadene, øker likevel posten "Energi og smøremidler" samlet bare med om lag 12 mill. kroner. Det nye nivået for avgift på mineralolje er videreført i kostnadsanslaget som ligger til grunn for avtalen for 2015.

Spørsmål i brev av 04.06.14

*1. Hvilken inntektsutvikling vil årets oppgjør gi, illustrert ved følgende:
Fordeling av årsverk og bruk som kommer ut i minus/under prosentvis lik utvikling/under kronemessig lik utvikling for 1) kornproduksjon 2) melkeproduksjon 3) saueproduksjon*

Det vises til svar på første spørsmål i brev av 28.05.14.

2. Hvilke utslag gir avtalen mellom H/FrP/V/KrF for de ulike referansebrukene?

Utslag på referansebrukene av avtalen er gjengitt i tabellen under.

Beregnet helårsvirkning på referansebrukene av pris- og tilskuddsendringer, inkl. kostnadsendringer til 2015. Kroner per årsverk.¹⁾

	Års- verk	2014 før oppgjør	Prop 106 S	Avtalen med partiene	Endring fra Prop 106 S
1 Melk. 24 årskyr, landet	1,95	335 700	8 300	10 700	2 400
2 Korn. 337 dekar, landet	0,43	183 500	-21 100	-3 900	17 200
3 Sau. 153 vinterfôra, landet	1,30	248 600	10 400	14 600	4 200
4 Melkegeit. 115 årsgeiter, landet	1,78	348 700	4 700	9 400	4 700
5 Svin/korn. 50 avlssvin, landet	1,70	227 400	-12 900	-7 900	5 000
6 Egg/planteprod.7000 høner, landet	1,57	257 200	-9 100	-4 900	4 200
7 130 daa poteter + 429 daa korn, landet	1,45	472 200	21 600	27 500	5 900
8 29 ammekyr, landet	1,24	306 300	6 700	10 600	3 900
9 50 dekar frukt og bær, landet	1,90	330 900	6 100	10 200	4 100
10 Fjorfeslakt og planteprodukter, landet	1,12	400 200	33 000	39 000	6 000
11 Økologisk melk. 23 årskyr, landet	1,99	350 000	14 500	17 100	2 600
12 Melk. 13 årskyr, landet	1,59	286 300	300	2 800	2 500
13 Melk. 37 årskyr, landet	2,29	367 300	22 700	24 500	1 800
14 Melk. 54 årskyr, landet	2,42	410 500	40 200	42 000	1 800
15 Melk. 26 årskyr, Østlandets flatbygder	2,07	359 700	9 700	12 300	2 600
16 Melk. 22 årskyr, Østl. andre bygder	1,92	343 300	10 000	12 300	2 300
17 Melk. 34 årskyr, Agder/Rogal. Jæren	1,84	395 600	16 600	19 000	2 400
18 Melk. 20 årskyr, Ag./Ro. andre bygder	1,70	309 200	7 700	10 200	2 500
19 Melk. 22 årskyr, Vestlandet	1,93	311 000	6 600	8 900	2 300
20 Melk. 26 årskyr, Trøndelag	2,06	331 100	11 700	13 700	2 000
21 Melk. 23 årskyr, Nord-Norge	1,95	343 600	17 400	19 400	2 000
22 Korn. 228 dekar, Østlandet	0,33	47 100	-12 500	2 600	15 100
23 Korn. 707 dekar, Østlandet	0,73	351 400	-16 600	2 200	18 800
24 320 dekar korn + 26 avlssvin, Trøndelag	1,01	332 600	-17 700	-10 500	7 200
25 Sau. 133 vinterfôra, Vestlandet	1,44	189 100	3 200	8 900	5 700
26 Sau. 155 vinterfôra, Nord-Norge	1,13	336 000	12 700	17 600	4 900
27 Sau. 257 vinterfôra, landet	1,69	315 300	44 400	41 000	-3 400
28 Samdrift melk. 43 årskyr, landet	2,63	391 100	30 800	32 400	1 600

1) Fullt utslag inkl. samme pris- og kostnadsutvikling som lagt til grunn for rammen, inkl. endret verdi av jordbruksfradraget. For svin og egg er det inntektsmuligheter ved endret markedsbalanse.

3. *Dersom man gjør en beregning for 2015-2018 og legger til grunn årets tilbud fra staten, samt tilleggsavtalen mellom H/FrP/V/KrF for 2015 og prosentvis lik utvikling for de andre år – hva vil da den kronemessige differansen til andre grupper være etter de fire årene?*

Rent matematisk, og forutsatt at jordbrukets inntekter kunne styres på samme måte som lønsmottageres inntekt, ville utviklingen vært som vist i tabellen under. I 2018 ville jordbruket ha hatt samme inntektsandel som i 2015.

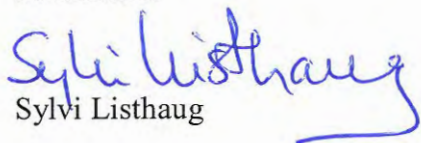
Regneeksempel på inntektsutvikling i prosent og nominelle kroner.

	2014*	2015	2016	2017	2018
Andre kr (TBU-nivå)	505 300	523 000	541 300	560 800	581 000
Andre grupper % ¹⁾		3,5 %	3,5 %	3,6 %	3,6 %
Jordbruk inkl. j.fradrag	305 500	321 500	332 800	344 800	357 200
Jordbruk % ¹⁾		5 ¼ %	3,5 %	3,6 %	3,6 %
Jordbrukets inntektsandel	60 %	61 %	61 %	61 %	61 %
Nominell differanse	199 800	201 500	208 500	216 000	223 800

1) Prognose for inntektsutvikling fra SSBs økonomiske analyser t.o.m. 2017. Tall for 2018 satt lik 2017.

Men, jeg minner om at Stortingets flertall flere ganger har sluttet seg til at Totalkalkylen for jordbruket av flere grunner ikke er egnet til å måle inntektsnivå i jordbruket. Det framgår også av Meld. St. 9 (2011-2012), som ble lagt fram av Regjeringen Stoltenberg 2: *"Totalkalkylen er imidlertid av flere grunner ikke egnet til å måle absolutt inntektsnivå i jordbruket."*

Med hilsen

Sylvi Listhaug